

AKT O USŁUGACH CYFROWYCH

bezpieczeństwo i odpowiedzialność
uczestników interakcji w internecie

Akt o usługach cyfrowych (Digital Services Act, DSA) to nowy akt prawny UE mający na celu stworzenie bezpiecznego i godnego zaufania środowiska internetowego, które gwarantuje użytkownikom dostęp do legalnych i bezpiecznych treści, towarów i usług online oraz chroni ich prawa podstawowe.

Czym jest akt o usługach cyfrowych?

DSA jest częścią [pakietu usług cyfrowych](#) – propozycji legislacyjnej przedłożonej przez Komisję Europejską w grudniu 2020 r. w odpowiedzi na potrzebę uregulowania przestrzeni cyfrowej, aby była ona bezpieczniejsza dla konsumentów i przedsiębiorstw. Oprócz DSA pakiet obejmuje również [akt o rynkach cyfrowych](#) (Digital Markets Act, DMA) – akt prawny UE, który ma na celu rekalkulację konkurencji w najważniejszych sektorach gospodarki cyfrowej UE poprzez wspieranie uczciwej konkurencji, innowacji i wzrostu.

DSA i DMA są w połączeniu głównymi elementami nowych unijnych regulacji cyfrowych, które mają na celu poprawę funkcjonowania jednolitego rynku UE poprzez ustanowienie nowych zasad regulacyjnych dla środowiska cyfrowego i usług cyfrowych w UE.

Zgodnie z zasadą, że to, co jest nielegalne offline, powinno być również nielegalne online, DSA proponuje wprowadzenie szeregu jasnych i jednolitych obowiązków w całej UE wobec dostawców usług pośrednich online, aby osiągnąć wyższy poziom nadzoru publicznego nad usługami cyfrowymi. Przewidziane środki, z których kilka omówiono bardziej szczegółowo poniżej, mają na celu zwiększenie poziomu należytej staranności – co prowadzi do większej przejrzystości i rozliczalności dostawców usług pośrednich, identyfikowanie i przeciwdziałanie zagrożeniom internetowym, a także zwalczanie nielegalnych treści i towarów online w celu ochrony użytkowników w przestrzeni cyfrowej.

Akt o usługach cyfrowych

Kiedy?

20 dni

16 listopada
2022 r.

Wchodzi w życie 20 dni po opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej

4 miesiące po
zakwalifikow
aniu

25 sierpnia
2023 r.

W przypadku bardzo dużych platform internetowych (very large online platforms, VLOP) i wyszukiwarek (very large online search engines, VLOSE) – cztery miesiące po ich zakwalifikowaniu do kategorii bardzo dużych platform.

Komisja Europejska opublikowała wykaz VLOP i VLOSE w dniu 25 kwietnia 2023 r.

15 miesięcy/
1 stycznia
2024 r.

17 lutego
2024 r.

DSA zaczyna w pełni obowiązywać względem innych podmiotów 15 miesięcy od wejścia w życie lub od 1 stycznia 2024 r., w zależności od tego, co nastąpi później.

CHRONOLOGIA

Dlaczego DSA jest potrzebny?

Rozwój online

W ciągu ostatnich dwóch dekad środowisko internetowe rozwijało się bardzo szybko. Pojawiły się nowe technologie i usługi cyfrowe, w szczególności platformy internetowe, które zmieniły sposób, w jaki ludzie żyją, pracują, konsumują i prowadzą działalność gospodarczą. Niezależnie od ogromnych korzyści oferowanych konsumentom i przedsiębiorstwom internetowe usługi cyfrowe w coraz większym stopniu narażają użytkowników na szereg zagrożeń, w tym rozprzestrzenianie się i rozprowadzanie nielegalnych treści i towarów oraz dezinformację w internecie.

Ograniczona liczba narzędzi regulacyjnych

Z drugiej strony ramy prawne UE regulujące usługi cyfrowe nie dotrzymywały tempa postępowi i zmianom cyfrowym, pozostając bez zmian od czasu przyjęcia [dyrektywy o handlu elektronicznym](#) w 2000 r. W rezultacie narzędzia regulacyjne UE i interwencje w sektorze usług internetowych stały się niewystarczające pod względem zakresu i zdolności do wypełniania istniejących luk i rozwiązywania problemów prawnych wynikających z przyspieszającej cyfryzacji społeczeństw i gospodarek.

Reforma ram handlu elektronicznego

Opierając się na podstawowych zasadach dyrektywy o handlu elektronicznym, nowe rozporządzenie w sprawie usług cyfrowych dąży do reformy ram handlu elektronicznego poprzez utworzenie nowoczesnej i solidnej europejskiej struktury zarządzania zdolnej do reagowania na nowe wyzwania cyfrowe, która potrafi zapewnić warunki niezbędne do stymulowania innowacji i wzrostu w gospodarce cyfrowej. Dzięki temu DSA pomoże zreformować ramy prawne dotyczące handlu elektronicznego i uzupełnić istniejące przepisy sektorowe w tym obszarze, harmonizując jednocześnie przepisy krajowe w zakresie zwalczania nielegalnych treści.

Europa na miarę ery cyfrowej

Kogo dotyczy DSA?

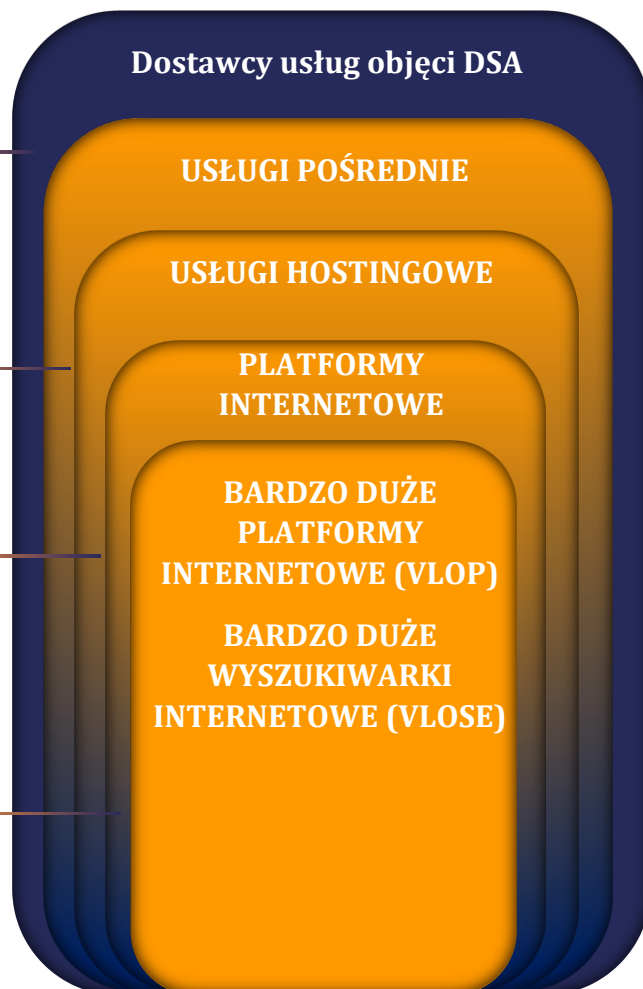
Zasady określone w DSA obowiązują dostawców usług online, którzy działają jako pośrednicy internetowi w UE, umożliwiając konsumentom dostęp do towarów, usług i treści. DSA grupuje dostawców usług online w ramach różnych kategorii, z których każda zawiera szereg szczególnych obowiązków w zakresie należytej staranności.

Dostawcy dostępu do internetu, sieci dystrybucji treści, internetowe serwisy przesyłania wiadomości i bezprzewodowe sieci lokalne.

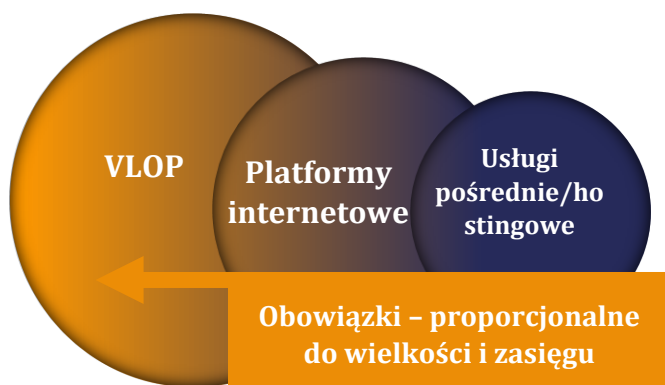
Usługi dostarczające rozwiązania do przechowywania informacji, takie jak web hosting i usługi w chmurze.

Serwisy społecznościowe, platformy handlowe online, sklepy z aplikacjami, strony internetowe online oferujące podróże i zakwaterowanie, strony internetowe umożliwiające wymianę treści oraz platformy ekonomii współpracy.

Platformy internetowe, które są na ogół większe i mają większą bazę użytkowników – każda platforma, która dociera do 10% z 450 milionów konsumentów w Europie.

Źródło: Komisja Europejska

Obowiązki kumulatywne

Zgodnie z [zasadą istotnego powiązania](#) wszyscy pośrednicy internetowi oferujący usługi na jednolitym rynku europejskim będą zobowiązani do przestrzegania przepisów DSA niezależnie od lokalizacji siedziby.

Obowiązki wskazane w DSA są kumulatywne, co oznacza, że platformy internetowe podlegają określonemu zestawowi obowiązków w zakresie należytej staranności dodatkowo do wszystkich obowiązków mających zastosowanie do dostawców usług hostingowych i dostawców usług pośrednich. W związku z tym obowiązki określone w DSA są proporcjonalne do roli, wielkości i wpływu usług pośrednich w środowisku internetowym. Wobec tego bardzo duże platformy internetowe i bardzo duże wyszukiwarki będą podlegać surowszym zasadom ze względu na ich szerszy zasięg, a co za tym idzie, większe ryzyko potencjalnych szkód społecznych i rozpowszechniania nielegalnych treści. Z drugiej strony obowiązki mniejszych firm będą współmierne do ich wielkości i możliwości. Takie podejście pomoże zadbać, by mniejsze przedsiębiorstwa pozostały rozliczalne i konkurencyjne na jednolitym rynku.

Nieprzestrzeganie obowiązków określonych w DSA może skutkować sankcjami, w tym **grzywną w wysokości do 6% rocznego światowego obrotu** danego dostawcy usług pośrednich lub **zakazem prowadzenia działalności na jednolitym rynku UE** w przypadku powtarzających się poważnych naruszeń.

Czym są VLOP i VLOSE?

W dniu 25 kwietnia 2023 r. Komisja Europejska wskazała 17 VLOP i 2 VLOSE:

VLOP

- Alibaba AliExpress
- Amazon Store
- Apple AppStore
- Booking.com
- Facebook
- Google Play
- Google Maps
- Google Shopping
- Instagram
- LinkedIn
- Pinterest
- Snapchat
- TikTok
- Twitter
- Wikipedia
- YouTube
- Zalando

VLOSE

- Bing
- Google Search

Od 25 sierpnia 2023 r. wskazane VLOP i VLOSE muszą przestrzegać całego zestawu obowiązków wynikających z DSA.

Jakie są nowe obowiązki dla VLOP i VLOSE?

Źródło: [Komisja Europejska](#)

Wzmocnienie pozycji użytkowników:

- Użytkownicy będą otrzymywać informacje na temat treści i będą mogli zrezygnować z systemów rekomendacji opartych na profilowaniu;
- Łatwe zgłaszanie nielegalnych treści;
- Reklamy nie będą dostępne w oparciu o wrażliwe dane osobowe;
- Informacje o źródle reklam;
- Jasne i zrozumiałe regulaminy.

Bardziej sumienna moderacja treści, mniej dezinformacji

- Przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z rozpowszechnianiem nielegalnych treści w internecie;
- Staranne egzekwowanie regulaminów;
- Mechanizm umożliwiający użytkownikom oznaczanie nielegalnych treści i podejmowanie działań po otrzymaniu takich informacji;
- Analiza ryzyka i wprowadzenie środków zmniejszających ryzyko.

Te nowe obowiązki wynikające z DSA mają na celu ochronę użytkowników w internecie, w szczególności ich wrażliwych danych osobowych.

Zasady te spowodowały opóźnienie w uruchomieniu Threads, nowej aplikacji Meta, która gromadzi i przetwarza wrażliwe dane osobowe.

Ochrona osób małoletnich

- VLOP i VLOSE muszą zapewnić wysoki poziom prywatności, bezpieczeństwa i ochrony osób małoletnich;
- Reklama ukierunkowana oparta na profilowaniu wobec dzieci jest niedozwolona;
- Specjalna ocena negatywnego wpływu na zdrowie psychiczne w ciągu 4 miesięcy od klasyfikacji;
- Przeciwdziałanie zidentyfikowanym zagrożeniom.

Większa przejrzystość i odpowiedzialność

- Publiczny dostęp do repozytoriów wszystkich reklam;
- Sprawozdania w zakresie przejrzystości dotyczące moderowania treści i zarządzania ryzykiem;
- Dostosowanie swoich systemów, zasobów i procesów w celu zapewnienia zgodności, ustanowienie niezależnych systemów zgodności oraz składanie Komisji sprawozdań z rocznej oceny ryzyka.

Ocena ryzyka

- Identyfikowanie, analizowanie i przeciwdziałanie różnym ryzykom, takim jak nielegalne treści, dezinformacja, wpływ na wolność wypowiedzi, przemoc ze względu na płeć, ochrona małoletnich;
- Przygotowanie planów zmniejszających ryzyko, które podlegają niezależnemu audytowi i nadzorowi Komisji.

Czy DSA ma zastosowanie do naruszeń praw autorskich?

1

Szeroka definicja „nielegalnych treści”

Art. 3 lit. h) DSA:

„nielegalne treści” oznaczają informacje, które same w sobie lub przez odniesienie do działania, w tym sprzedaży produktów lub świadczenia usług, nie są zgodne z prawem Unii Europejskiej lub z prawem jakiegokolwiek państwa członkowskiego, niezależnie od konkretnego przedmiotu lub charakteru tego prawa.

2

Motyw 12 DSA wyjaśnia, co można uznać za nielegalne treści

Motyw 12 DSA:

Pojęcie należy zdefiniować szeroko, tak by obejmowało informacje dotyczące nielegalnych treści, produktów, usług i działań. Pojęcie to należy rozumieć w szczególności jako odnoszące się do informacji, niezależnie od ich formy, które zgodnie z obowiązującym prawem są albo same w sobie nielegalne, takich jak nielegalne nawoływanie do nienawiści lub treści o charakterze terrorystycznym i niezgodne z prawem treści dyskryminujące, albo które stają się nielegalne na mocy obowiązujących przepisów ze względu na fakt, iż odnoszą się one do nielegalnych działań. Przykładowo może to być udostępnianie obrazów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych, bezprawne udostępnianie prywatnych obrazów bez zgody, cyberstalking, **sprzedaż produktów niespełniających wymogów lub podrobionych**, sprzedaż towarów lub świadczenie usług z naruszeniem prawa ochrony konsumentów, **nieuprawnione wykorzystanie materiałów chronionych prawem autorskim**, nielegalne oferowanie usług zakwaterowania lub nielegalna sprzedaż żywych zwierząt.

3

DSA ma zastosowanie do naruszeń własności intelektualnej

Obowiązki w zakresie należytej staranności w odniesieniu do usług pośrednich wprowadzone przez DSA będą miały znaczący wpływ na egzekwowanie praw autorskich w internecie i zapewnią lepsze egzekwowanie praw własności intelektualnej online.

Czym jest dyrektywa o prawie autorskim?

DSA ma na celu ustanowienie zharmonizowanych mechanizmów w zakresie regulacji platform internetowych, ale istnieje już kilka regulacji sektorowych. Jeśli chodzi o treści chronione prawem autorskim, art. 17 [dyrektywy w sprawie praw autorskich na jednolitym rynku cyfrowym](#) (dyrektywy o prawie autorskim) wprowadza nowy system odpowiedzialności niektórych dostawców usług informacyjnych. Zarówno DSA, jak i art. 17 dyrektywy o prawie autorskim określają szereg obowiązków dotyczących sposobu postępowania z nielegalnymi treściami przez dostawców usług informacyjnych, co rodzi pytanie o interakcje między oboma dokumentami.

Zgodnie z art. 17 dyrektywy o prawie autorskim platformy udostępniania treści nie mogą bez zezwolenia wyświetlać treści chronionych prawem autorskim w imieniu swoich użytkowników.

Dyrektywa o prawie autorskim

Obowiązki wynikające z art. 17

Żeby nie ponosić odpowiedzialności za treści swoich użytkowników, serwis udostępniania treści musi być w stanie wykazać, że dołożył **WSZELKICH STARAŃ**, aby:

01

Nie wyświetlać żadnych treści chronionych prawem, które zostały zarejestrowane na platformie przez podmioty uprawnione

02

Usunąć wszelkie treści chronione prawem autorskim po otrzymaniu ważnego powiadomienia od podmiotu uprawnionego

03

Zapobiec ponownemu przesyłaniu usuniętych treści

04

Uzyskać zezwolenie

Art. 17 ma zastosowanie do dostawców usług udostępniania treści online

[Art. 2 ust. 6](#)

Jaki podmiot **jest** dostawcą usług udostępniania treści online?

Jaki podmiot **nie jest** dostawcą usług udostępniania treści online?

[Motyw 62](#)

usługi społeczeństwa informacyjnego

którego głównym lub jednym z głównych celów jest przechowywanie i udzielanie publicznego dostępu do dużej liczby chronionych prawem autorskim utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną zamieszczanych przez użytkowników tych usług,

które są przez niego organizowane i promowane w celach zarobkowych

Nienastawione na zysk encyklopedie internetowe

Nienastawione na zysk repozytoria naukowe lub edukacyjne

Platformy tworzenia otwartego oprogramowania i platformy wymiany otwartego oprogramowania

Dostawcy usług łączności elektronicznej

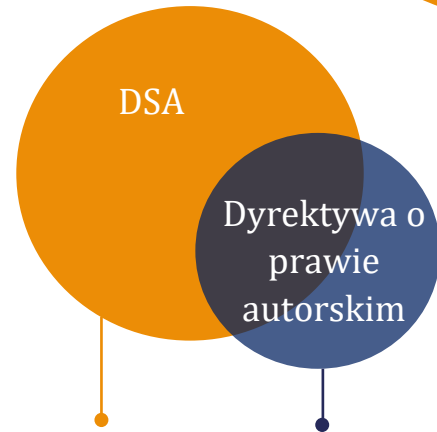
Internetowe platformy handlowe (których główną działalnością jest detaliczny handel internetowy)

Dostawcy usług w chmurze dla przedsiębiorstw i usług w chmurze obliczeniowej, które umożliwiają użytkownikom zamieszczanie treści na własny użytek

Lex generalis kontra lex specialis

Ewentualne przypadki pokrywania się obu systemów są regulowane przez DSA w [art. 2 ust. 4 lit. b\)](#), który wskazuje, że rozporządzenie „pozostaje bez uszczerbku dla przepisów ustanowionych <...> prawa Unii dotyczącego praw autorskich i pokrewnych”. [Motyw 11](#) dodaje: „rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla prawa Unii w zakresie prawa autorskiego i praw pokrewnych, <...> które ustanawiają szczególne zasady i procedury, które powinny pozostać nienaruszone”. Oznacza to, że DSA wyraźnie zamierza ustanowić bardziej ogólny mechanizm, który zostanie uzupełniony przez regulacje sektorowe.

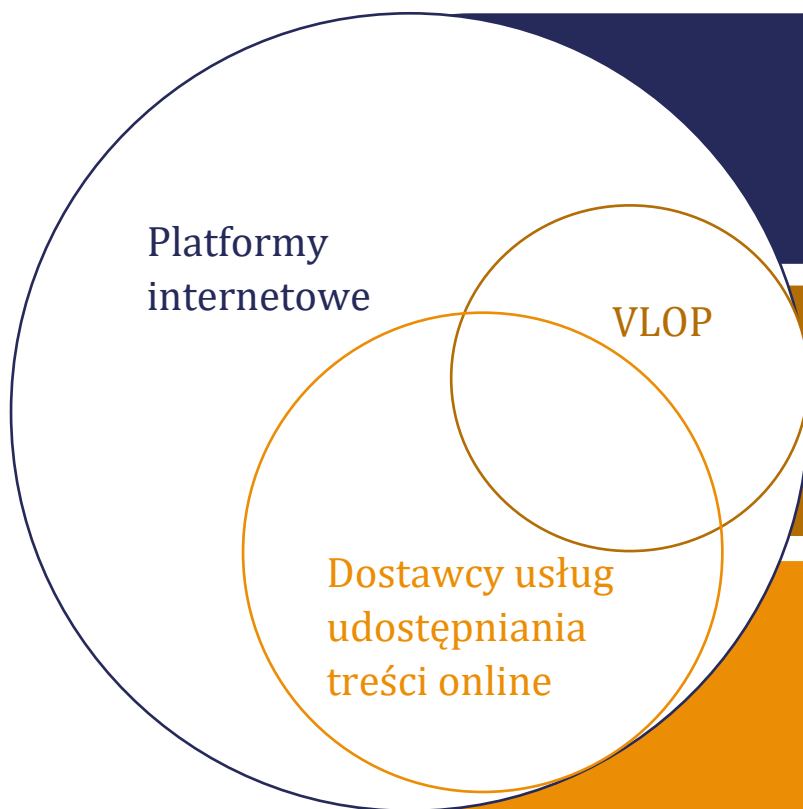
W związku z tym DSA stanowi *lex generalis*, natomiast art. 17 dyrektywy o prawie autorskim – *lex specialis*; „*lex specialis derogat legi generali*”, co oznacza, że przepisy DSA mają zastosowanie w sprawach nieuregulowanych art. 17 dyrektywy o prawie autorskim.

Lex generalis
DSA ustanawia ogólne zasady i mechanizmy mające zastosowanie do dostawców usług.

Lex specialis
Dyrektywa o prawie autorskim stanowi regulacje sektorowe mające zastosowanie w obszarach nieobjętych DSA.

Interakcje między definicjami dostawców usług w DSA i dyrektywie o prawie autorskim

Pojęcie „platform internetowych” w DSA oznacza każdy rodzaj usługi hostingowej obejmującej przechowywanie i rozpowszechnianie informacji. Pojęcie to obejmuje również wszystkie serwisy społecznościowe, internetowe platformy handlowe, strony internetowe udostępniania treści i inne.

Pojęcie VLOP zdefiniowane w DSA oznacza rodzaj platformy internetowej o wysokiej miesięcznej liczbie aktywnych odbiorców większej lub równej 45 mln (co stanowi 10% populacji europejskiej).

Dyrektywa o prawie autorskim definiuje dostawców usług udostępniania treści online jako każdy serwis, który przechowuje lub udziela dostępu do informacji, natomiast [motyw 62](#) zawiera listę serwisów, których dyrektywa o prawie autorskim nie dotyczy.

Poprzez cztery kategorie dostawców usług DSA wskazuje szerszy zakres zastosowania. Z drugiej strony dyrektywa o prawie autorskim ma zastosowanie wyłącznie do dostawców usług udostępniania treści online, którzy częściowo odpowiadają zakresowi pojęć DSA dotyczących platform internetowych i VLOP.

Jakie są nowe zasady systemu odpowiedzialności?

Rozdział II DSA reguluje odpowiedzialność dostawców [usług pośrednich](#). Rozdział ten zachowuje kluczowe zasady określone w art. 12–15 [dyrektywy o handlu elektronicznym](#), przenosi je do art. 4–6 i 8 oraz przedstawia dodatkowe wyjaśnienia.

Podobieństwa do dyrektywy o handlu elektronicznym

Wyłączenia odpowiedzialności

Podobnie jak zasady dyrektywy o handlu elektronicznym, DSA reguluje wyłączenia odpowiedzialności dostawców usług pośrednich, wskazując warunki, na jakich dostawcy usług [zwykłego przekazu](#), [cachingu](#) i [hostingu](#) mogą korzystać z wyłączeń odpowiedzialności w przypadku nielegalnych informacji przechowywanych lub przesyłanych za ich pośrednictwem.

Zakaz ogólnego monitorowania

DSA potwierdza ponadto zakaz ogólnego monitorowania określony w art. 15 ust. 1 [dyrektywy o handlu elektronicznym](#).

Nowość – ochrona „dobrego samarytanina”

DSA nie tylko potwierdza większość przepisów dyrektywy o handlu elektronicznym, ale też wprowadza nowość do systemu odpowiedzialności pośredników określonego w dyrektywie o handlu elektronicznym. Zgodnie z tym nowym elementem pośrednicy nie utracą automatycznie warunkowego wyłączenia odpowiedzialności tylko z tego powodu, że angażują się w dobrowolne czynności sprawdzające lub inne inicjatywy mające na celu [„wykrycie, identyfikację i usunięcie nielegalnych treści lub uniemożliwienie do nich dostępu”](#) (art. 7 DSA). Innymi słowy, dobrowolne środki podejmowane przez pośredników z własnej inicjatywy i prowadzone w dobrej wierze nie powinny być jedyną przyczyną utraty możliwości skorzystania z wyłączeń odpowiedzialności. Przepis ten jest niekiedy określany jako „ochrona dobrego samarytanina”.

Zakaz ogólnego monitorowania i prawo autorskie

Ten zakaz ogólnego monitorowania odpowiada zapisom art. 17 ust. 8 [dyrektywy o prawie autorskim](#) i oznacza, że dostawcy usług pośrednich nie mogą prowadzić ogólnego monitorowania treści chronionych prawem autorskim. Zakaz ogólnego monitorowania i instalowania systemów filtrujących w celu zapobiegania naruszeniom praw autorskich został również potwierdzony przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w [wilkulku przypadkach](#). Jednakże motyw 30 DSA wskazuje, że obowiązki w zakresie monitorowania w konkretnych przypadkach nie byłyby sprzeczne z zakazem przewidzianym w art. 8 DSA. Ustawodawca nie precyzuje, co stanowiłoby konkretny przypadek – wyjaśnienie pozostawia uregulowaniom ustawodawstwa krajowego zgodnie z prawem unijnym w interpretacji TSUE.

Ochrona „dobrego samarytanina” i prawo autorskie

W odniesieniu do treści chronionych prawem autorskim art. 17 ust. 4 lit. b) i c) [dyrektywy o prawie autorskim](#) ustanawia już mechanizm wyłączenia odpowiedzialności, wymagając od dostawców usług udostępniania treści online, aby **dokładali wszelkich starań** w celu zastosowania środków zapobiegawczych, by zapewnić niedostępność lub usunięcie treści naruszających prawa autorskie.

Ochrona „dobrego samarytanina” została już wprowadzona na mocy amerykańskiego aktu zwanego ustawą o dobrych obyczajach w komunikacji (Communications Decency Act), sekcja 230, jednak prawodawstwo UE nie obejmowało wcześniej takich regulacji.

Nakazy udzielenia informacji

[Art. 10 DSA](#)

Dostawcy usług pośrednich są zobowiązani do udzielenia określonych informacji na temat określonych indywidualnych odbiorców po otrzymaniu nakazu wydanego przez krajowe organy sądowe lub administracyjne.

Art. 10 DSA ustanawia wymogi dotyczące nakazów udzielenia informacji

Współpraca z krajowymi organami sądowymi i administracyjnymi

[Art. 9 DSA](#)

DSA nakłada na dostawców usług informacyjnych obowiązek współpracy z krajowymi organami sądowymi i administracyjnymi poprzez usuwanie nielegalnych treści lub dostarczanie żądanych informacji o konkretnym użytkowniku.

Nakazy podjęcia działań przeciwko nielegalnym treściom lub udzielenia informacji mogą być ściśle powiązane z postępowaniami cywilnymi lub karnymi w jurysdykcjach krajowych, a także z mechanizmami współpracy sądowej, które często dotyczą informacji wrażliwych lub niejawnych. Z tego powodu DSA w znacznym stopniu pozwala uniknąć jakichkolwiek utrudnień w toczących się dochodzeniach cywilnych lub karnych i określa warunki, przy których przepisy DSA nie miałyby zastosowania.

Obowiązek DSA dotyczący udzielania informacji lub usuwania nielegalnych treści nie może naruszać prawa UE ani prawa krajowego. Z tego powodu art. 10 wraz z motywami 34–39 ustanawia zestaw warunków dla nakazów udzielenia informacji.

Warunek

01.

Nakazy udzielenia informacji powinny zawierać odniesienie do podstawy prawnej nakazu na mocy prawa Unii lub prawa krajowego.

Nakazy powinny zawierać elementy umożliwiające adresatowi zidentyfikowanie organu wydającego, w tym w stosownych przypadkach dane kontaktowe punktu kontaktowego w ramach tego organu, oraz weryfikację autentyczności nakazu.

Warunek

02.

Warunek

03.

Nakazy powinny zawierać jasne informacje umożliwiające dostawcy usług pośrednich zidentyfikowanie konkretnego odbiorcy lub odbiorców, na temat których poszukiwane są informacje, takie jak co najmniej jedna nazwa rachunku lub niepowtarzalne identyfikatory.

Nakazy powinny zawierać uzasadnienie wyjaśniające cel, dla którego wymaga się udzielenia informacji oraz dla którego wymóg przekazania informacji jest niezbędny i proporcjonalny w celu określenia, czy odbiorcy usług pośrednich przestrzegają prawa.

Warunek

04.

Warunek

05.

Nakazy powinny zawierać informacje na temat mechanizmów odwoławczych przysługujących dostawcy i zainteresowanym odbiorcom danej usługi.

W stosownych przypadkach nakazy powinny zawierać informacje o tym, do którego organu należy przekazać informacje o działaniach podjętych w odpowiedzi na ten nakaz.

Warunek

06.

Czym jest mechanizm zgłaszania i działania?

DSA proponuje zharmonizowanie systemu „zgłaszania i działania”, który został wdrożony w bardzo fragmentaryczny sposób na mocy [dyrektywy o handlu elektronicznym](#). To, wraz z innymi przepisami DSA, podtrzymuje podstawowe zasady [dyrektywy o handlu elektronicznym](#) w odniesieniu do ochrony wolności wypowiedzi, a mianowicie warunkowego wyłączenia odpowiedzialności w przypadku hostingu treści (art. 5).

Możliwość powiadamiania o nielegalnych treściach

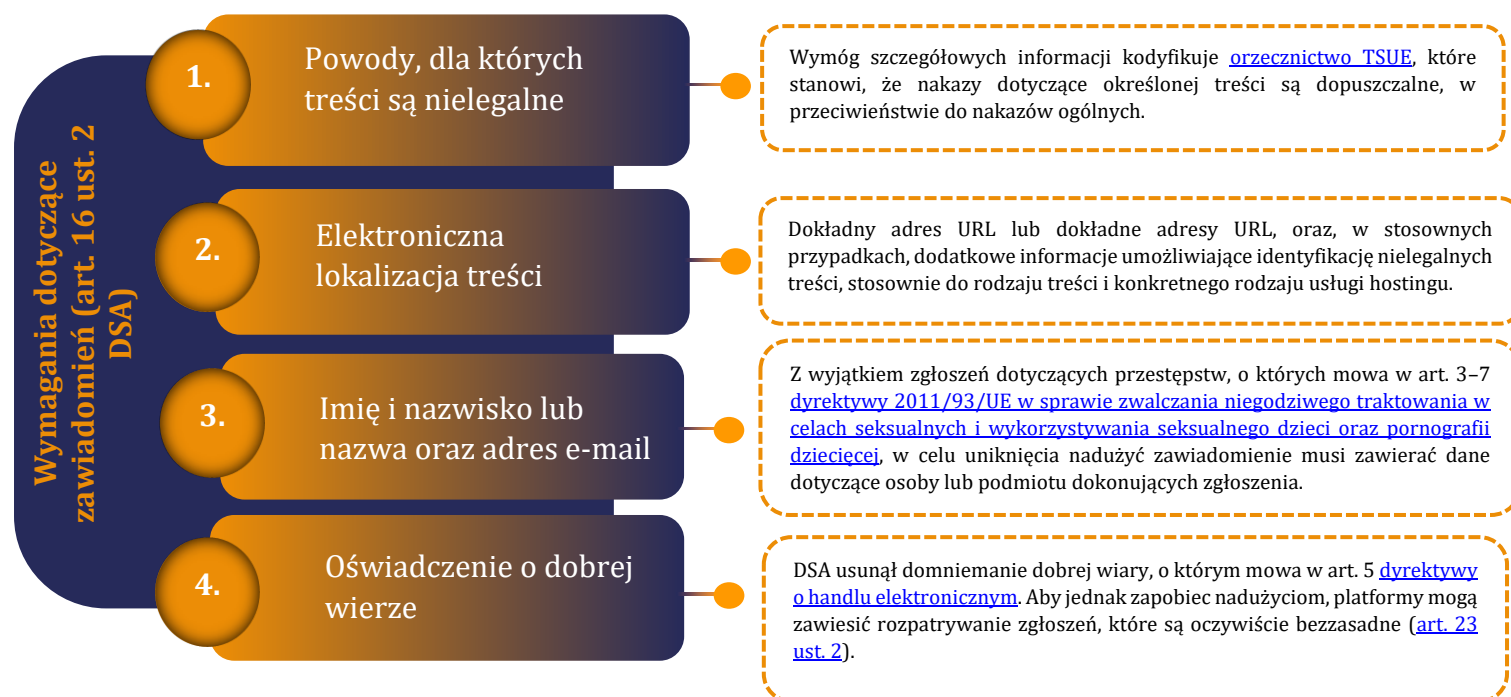
Dostawcy usług hostingowych, w tym platformy internetowe, są zobowiązane do wprowadzenia mechanizmu zgłaszania i działania, za pomocą którego każda osoba lub podmiot może powiadomić je o istnieniu nielegalnych treści, w tym treści naruszających prawa autorskie, patenty, znaki towarowe lub inne prawa własności intelektualnej. Ścisłe wymogi dotyczące zgłoszeń zostały określone w celu zapewnienia ich dokładności i odpowiedniego uzasadnienia.

Zaufane podmioty sygnalizujące

DSA wprowadza pojęcie „zaufanych podmiotów sygnalizujących” (certyfikowanych niezależnych podmiotów posiadających wiedzę ekspercką i kompetencje w zakresie zgłaszania nielegalnych treści). Dostawcy platform internetowych winni zadbać, by raporty od zaufanych podmiotów sygnalizujących były rozpatrywane, a decyzje w ich sprawie były podejmowane w sposób priorytetowy i bez zbędnej zwłoki.

Motyw 61 wskazuje, że status zaufanego podmiotu sygnalizującego należy przyznawać wyłącznie podmiotom, a nie osobom, które to podmioty wykazały między innymi, że posiadają wiedzę ekspercką i kompetencje w zakresie zwalczania nielegalnych treści.

W szczególności do ubiegania się o status zaufanych podmiotów sygnalizujących zachęca się stowarzyszenia branżowe reprezentujące interesy swoich członków.

Wewnętrzny mechanizm rozpatrywania skarg i sporów

Wraz z mechanizmem zgłaszania i działania DSA nakłada na platformy internetowe obowiązek zapewnienia wewnętrznych mechanizmów rozpatrywania skarg i rozstrzygania sporów, które byłyby łatwo dostępne dla użytkowników niezgadzających się z decyzją o usunięciu ich treści ([art. 20](#)). Platformy internetowe muszą również ustanowić pewne zabezpieczenia przed złośliwymi zawiadomieniami ([art. 23](#)). Obowiązki te zapewnią przejrzysty i skuteczny system zawiadamiania, umożliwiając skuteczne usuwanie nielegalnych treści, w tym treści naruszających prawa autorskie, oraz gwarantując podjęcie wszelkich możliwych środków ostrożności w celu ograniczenia potencjalnego nadużywania mechanizmów zawiadamiania.

Jaka jest procedura zgłoszeń w ramach DSA?

Zgłoszenie
nielegalnych treści
na platformie
internetowej
(art. 16)

Art. 16 zobowiązuje dostawców usług internetowych do wprowadzenia systemów umożliwiających odbiorcom ich usług zgłaszanie im istnienia treści potencjalnie nielegalnych. Mechanizmy te muszą umożliwiać składanie precyzyjnych i szczegółowych zgłoszeń. Art. 17 nakłada na dostawców usług online obowiązek przedstawienia użytkownikowi, którego dotyczy sprawa, uzasadnienia obejmującego podjętą decyzję, fakty i okoliczności, na podstawie których podjęto decyzję, informacje na temat wykorzystania zautomatyzowanych środków, odniesienie do podstawy prawnej lub umownej oraz informacje na temat dostępnych środków odwoławczych.

ZATWIERDZONO

Jeśli wniosek zostanie
zatwierdzony,
platforma internetowa
usuwa nielegalne
treści, podając
uzasadnienie.

ODRZUCONO

Możliwość zgłoszenia
roszczenia w ramach
wewnętrznego systemu
rozpatrywania skarg
(art. 20)

Jeśli platforma online odrzuci zawiadomienie dotyczące nielegalnych treści, odbiorca może złożyć skargę. Dostawcy usług internetowych muszą posiadać wewnętrzny system rozpatrywania skarg, który umożliwia odbiorcom ich usług złożenie skargi na decyzje o usunięciu, wyłączeniu, zawieszeniu lub przerwaniu dostępu użytkownika do informacji, usług lub konta. W takich okolicznościach dostawca usług internetowych ponownie bada pierwotne roszczenie i podejmuje decyzję o usunięciu zgłoszonych informacji wraz z uzasadnieniem (art. 21).

ZATWIERDZONO

W przypadku
zatwierdzenia
platforma internetowa
usuwa nielegalne
treści, podając
uzasadnienie.

ODRZUCONO

Możliwość odwołania się
do mechanizmu
pozasądowego
rozstrzygania sporów
(art. 21)

Jeżeli dostawca usług internetowych również odrzuci skargę, musi poinformować skarżącego o uzasadnionych wnioskach i dostępnych mu opcjach, w tym o możliwości pozasądowego rozstrzygnięcia sporu lub innych środkach odwoławczych. W przypadku pozasądowego rozstrzygnięcia sporu roszczenie kieruje się do organu pozasądowego rozstrzygania sporów, który wydaje decyzję.

ZATWIERDZONO

W przypadku
zatwierdzenia
roszczenia platforma
internetowa zwraca
koszty.

W jaki sposób mechanizm zgłaszania i działania ma zastosowanie do treści chronionych prawem autorskim?

Obowiązki zawiadomienia określone w dyrektywie o prawie autorskim

W tym względzie należy zaznaczyć, że [dyrektywa o prawie autorskim](#) również ustanowiła pewne obowiązki w zakresie zgłaszania i działania w art. 17 ust. 4 lit. b) i c). W przeciwieństwie do DSA dyrektywa wskazuje jedynie, że zawiadomienia muszą być „odpowiednio uzasadnione”, nie podając dalszych szczegółów dotyczących rodzaju informacji, które należy w nich uwzględnić.

Określenie „odpowiednio uzasadnione” zostało doprecyzowane w [wytycznych Komisji dotyczących art. 17 dyrektywy o prawie autorskim](#), które zawierają ogólne zalecenia.

Wytyczne Komisji przedstawiają jednak jedynie zalecenia, których celem jest umożliwienie danemu dostawcy podjęcia świadomej i rzetelnej decyzji w sprawie treści, których dotyczy zgłoszenie.

W porównaniu z dyrektywą o prawie autorskim wymogi DSA są bardziej rygorystyczne. Szczególnie godny uwagi jest wymóg podania danych kontaktowych, co jest obowiązkowe w ramach nowego systemu zawiadomiania na podstawie DSA.

Dyrektywa o prawie autorskim – zalecana treść zgłoszeń

1. Wystarczająco precyzyjne i odpowiednio uzasadnione

Tak samo jak w DSA

2. Uwzględnienie wyjaśnienia, dlaczego dane treści są nielegalne, oraz jasne określenie lokalizacji

Tak samo jak w DSA

3. Możliwość dołączenia danych kontaktowych, ale nie jest to wymagane

DSA jest bardziej restrykcyjny

W ujęciu ogólnym DSA nakłada restrykcyjne wymagania, w przeciwieństwie do rekomendacyjnego charakteru dyrektywy o prawie autorskim.

Czy obowiązek zgłaszania podejrzenia nielegalnych działań dotyczy praw autorskich?

Obowiązki wynikające z art. 18

Dostawcy usług hostingowych mają obowiązek zawiadomienia władz lokalnych o działaniach, które dają podstawę do podejrzenia, że odbiorca popełnił, popełnia lub może popełnić przestępstwo zagrażające życiu lub bezpieczeństwu osoby lub osób ([art. 18 DSA](#)). DSA określa restrykcyjne wymagania, na podstawie których przestępstwa uznaje się za poważne, zobowiązując tym samym dostawców usług hostingowych do ich zgłaszania.

O ile [motyw 56](#) zawiera niewyczerpujący wykaz tego, co może stanowić podejrzone działania przestępcze (podżeganie do terroryzmu, niegodziwe traktowanie w celach seksualnych i wykorzystywanie seksualne dzieci, handel ludźmi), główne kryteria pozostają takie, że działania te stanowią zagrożenie dla życia lub bezpieczeństwa osób.

Z uwagi na to, że przestępstwa przeciwko własności intelektualnej mają często charakter komercyjny, który nie stanowi zagrożenia dla życia ani bezpieczeństwa osób, można argumentować, że dostawcy usług hostingowych nie mają obowiązku informowania organów ścigania o takich przestępstwach. Obowiązek zawiadomienia może mieć zastosowanie w przypadku podrobionych leków lub innych podrobionych produktów, które mogą stwarzać zagrożenie dla życia i bezpieczeństwa osób.

Obowiązki wynikające z [art. 18](#) nie mają zastosowania do przestępstw dotyczących własności intelektualnej, z wyjątkiem przypadków, gdy stanowią zagrożenie dla życia i bezpieczeństwa osób.

Czym są obowiązki sprawozdawcze w zakresie przejrzystości?

DSA wprowadza wiele warstw obowiązków sprawozdawczych pośredników w zakresie przejrzystości w odniesieniu do działań związanych z moderacją treści, co jest niezbędnym elementem zapewnienia rozliczalności. Obowiązki w zakresie przejrzystości zależą od rodzaju dostawcy usług.

Wymogi te mają na celu pomóc użytkownikom internetu, organom nadzoru i ogółowi społeczeństwa zrozumieć, w jaki sposób moderacja treści jest prowadzona przez duże i bardzo duże platformy internetowe, jakie są najczęstsze rodzaje nielegalnych treści i w jaki sposób są one usuwane. Obowiązki te pomogą również zapewnić należytą staranność i system należytego procesu dla pośredników internetowych.

Obowiązki te mają szczególne znaczenie w przypadku moderowania nielegalnych treści związanych z prawami autorskimi i innymi prawami własności intelektualnej. Pomogłoby to zrozumieć najnowsze trendy i rodzaje treści naruszających prawa własności intelektualnej, a także wspierałoby organy ścigania w podejmowaniu działań zapobiegawczych.

	Usługi pośrednie	Usługi hostingowe	Platformy internetowe	VLOP
Warunki korzystania z usług	Art. 14	Art. 14 Art. 17	Art. 14 Art. 17 Art. 23 Art. 27 Art. 30	Art. 14 Art. 17 Art. 23 Art. 27 Art. 30 Art. 38
Obowiązki sprawozdawcze w zakresie przejrzystości	Art. 15	Art. 15	Art. 15 Art. 22 Art. 24	Art. 15 Art. 22 Art. 24 Art. 42
Obowiązki w zakresie sprawozdawczości/współpracy	Art. 9	Art. 9 Art. 18	Art. 9 Art. 18	Art. 9 Art. 18
Przejrzystość reklam	X	X	Art. 26	Art. 26 Art. 39
Ocena ryzyka i audyt	X	X	X	Art. 34-36 Art. 37
Dostęp do danych	X	X	X	Art. 40 Art. 79

Na czym będzie polegać egzekwowanie DSA?

W rozdziale IV DSA określa ramy egzekwowania, wdrażania, współpracy i sankcji. DSA łączy zasadę kraju pochodzenia z decydującą centralizacją uprawnień w rękach Komisji, jeśli chodzi o egzekwowanie przepisów przeciwko najpotężniejszym platformom. Zapewnia wystarczające narzędzia do ograniczenia nielegalnych treści, w tym treści naruszających prawa autorskie, poprzez różne środki egzekwowania, w tym nakazy blokowania skierowane przeciwko dostawcom dostępu.

Komisja Europejska posiada znaczące uprawnienia nadzorcze i upoważniające. Komisja jest głównym regulatorem VLOP i VLOSE. Scentralizowane podejście jest stosowane ze względu na potencjalny wpływ transgraniczny w przypadku nieprzestrzegania obowiązków nakładanych przez DSA.

Zadania

Komisja posiada wyłączone uprawnienia w odniesieniu do przepisów sekcji 5 rozdziału III, obowiązków w zakresie należytej staranności, w tym oceny ryzyka, niezależnych audytów i dodatkowej przejrzystości reklam internetowych.

Uprawnienia dochodzeniowe, realizowane z własnej inicjatywy lub na wniosek koordynatora ds. usług cyfrowych (Digital Service Coordinator, DSC) w przypadku podejrzenia naruszeń ze strony VLOP lub VLOSE.

Uprawnienia w zakresie egzekwowania, w tym wnioskowanie o udzielenie informacji, wydawanie decyzji stwierdzających nieprzestrzeganie przepisów, nakładanie grzywien i podejmowanie prawnie wiążących zobowiązań.

Komisja Europejska

Europejska Rada ds. Usług Cyfrowych (European Board for Digital Services, EBDS)

Wielopłaszczyznowe egzekwowanie

Koordinator ds. usług cyfrowych (Digital Service Coordinator, DSC)

Art. 49 i 50 DSA ustanawiają krajowego DSC jako główny właściwy organ.

Zgodnie z motywem 109 państwa członkowskie mogą wyznaczyć więcej niż jeden właściwy organ. Umożliwiłoby to powołanie odrębnego DSC w zakresie ochrony praw autorskich.

EBDS jest niezależną grupą doradczą, której celem jest wspieranie spójnego stosowania DSA. W jej skład wchodzi wszyscy DSC, którzy mają prawo głosu, oraz Komisja jako przewodniczący bez prawa głosu.

Głównie rola doradcza, co obejmuje opracowywanie kodeksów postępowania i wspieranie wspólnych czynności sprawdzających między DSC a Komisją.

Doradza DSC i Komisji w sprawie odpowiednich środków egzekwowania przepisów, zwłaszcza w odniesieniu do VLOP.

Rozległe uprawnienia w zakresie czynności sprawdzających, w tym przeprowadzanie kontroli na miejscu, przeprowadzanie wywiadów z członkami personelu oraz

Rozległe uprawnienia w zakresie egzekwowania przepisów, w tym zawieranie porozumień w sprawie zgodności, nakładanie

Odpowiedzialność za koordynację egzekwowania DSA – DSC muszą współpracować ze sobą, organami krajowymi, EBDS i Komisją.

Odbiorcy usługi mają prawo do wniesienia skargi do DSC przeciwko dostawcom usług pośrednich w sprawie naruszenia DSA ([art. 53](#)).

Bibliografia

Dokumenty UE

- Akt o usługach cyfrowych. Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 5 lipca 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych (akt o usługach cyfrowych) i zmieniającego dyrektywę 2000/31/WE (COM(2020)0825 – C9-0418/2020 – 2020/0361(COD)), [Teksty przyjęte – Akt o usługach cyfrowych ***I – wtorek, 5 lipca 2022 r. \(europa.eu\)](#).
- Komisja Europejska, wniosek, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych (akt o usługach cyfrowych) i zmieniające dyrektywę 2000/31/WE (COM(2020) 825 final, [EUR-Lex – 52020PC0825 – EN – EUR-Lex \(europa.eu\)](#).
- Dyrektywa o prawie autorskim. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE, [EUR-Lex – 32019L0790 – EN – EUR-Lex \(europa.eu\)](#).
- Dyrektywa o handlu elektronicznym. Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego, [EUR-Lex – 32000L0031 – EN – EUR-Lex \(europa.eu\)](#).
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady, Wytyczne dotyczące art. 17 dyrektywy 2019/790 w sprawie prawa autorskiego na jednolitym rynku cyfrowym, COM/2021/288, [EUR-Lex – 52021DC0288 – EN – EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

Inne dokumenty

- Peukert, A., Husovec, M., Kretschmer, M. et al. European Copyright Society – Comment on Copyright and the Digital Services Act Proposal (European Copyright Society – Komentarz na temat prawa autorskiego i wniosku dotyczącego aktu o usługach cyfrowych). IIC 53, 358–376 (2022).
- Quintais, J.P. i Schwemer, S.F. „The Interplay between the Digital Services Act and Sector Regulation: How Special Is Copyright?” (Interakcje między aktem o usługach cyfrowych a regulacjami sektorowymi: Jak wyjątkowe jest prawo autorskie?) European Journal of Risk Regulation. <https://doi.org/10.1017/err.2022.1>.
- Unijny akt o usługach cyfrowych. Bezpieczeństwo i odpowiedzialność uczestników interakcji w internecie. [Unijny akt o usługach cyfrowych. Bezpieczeństwo i odpowiedzialność uczestników interakcji w internecie | Komisja Europejska \(europa.eu\)](#).
- Pakiet usług cyfrowych. [Pakiet usług cyfrowych – Consilium \(europa.eu\)](#).
- Akt o usługach cyfrowych: Komisja z zadowoleniem przyjmuje porozumienie polityczne w sprawie przepisów zapewniających bezpieczne i rozliczalne środowisko internetowe. [DSA: Komisja z zadowoleniem przyjmuje porozumienie polityczne \(europa.eu\)](#).
- Pakiet aktu o usługach cyfrowych. [Pakiet aktu o usługach cyfrowych | Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy \(europa.eu\)](#).
- Europa na miarę ery cyfrowej. [Europa na miarę ery cyfrowej | Komisja Europejska \(europa.eu\)](#).

Ulotka przygotowana przez Projekt IPC (Intellectual Property Crime) w ramach Eurojust.

Projekt IPC jest finansowany przez Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO). Celem Projektu jest wzmocnienie współpracy oraz zapewnienie bardziej spójnych i zdecydowanych reakcji na naruszenia praw własności intelektualnej w całej UE.

Eurojust

Twitter i LinkedIn: @Eurojust

PDF:

- Numer katalogowy: QP-02-24-408-PL-N
- ISBN: 978-92-9404-339-9
- DOI: 10.2812/960871

Uwzględnienie i prezentacja materiałów wykorzystanych w niniejszej publikacji, w tym ich odpowiednich odniesień, nie oznacza wyrażenia jakiegokolwiek opinii przez Eurojust.

Dokument został opracowany z wykorzystaniem informacji uzyskanych ze źródeł internetowych i przepisów obowiązujących w momencie jego tworzenia.

W przypadku błędów lub niespójności w dokumencie prosimy o powiadomienie Projektu IPC pod adresem IPCrime@eurojust.europa.eu.

Skontaktuj się z nami pod adresem:

IPCrime@eurojust.europa.eu

Strona internetowa:

<https://www.eurojust.europa.eu/intellectual-property-crime-project>

